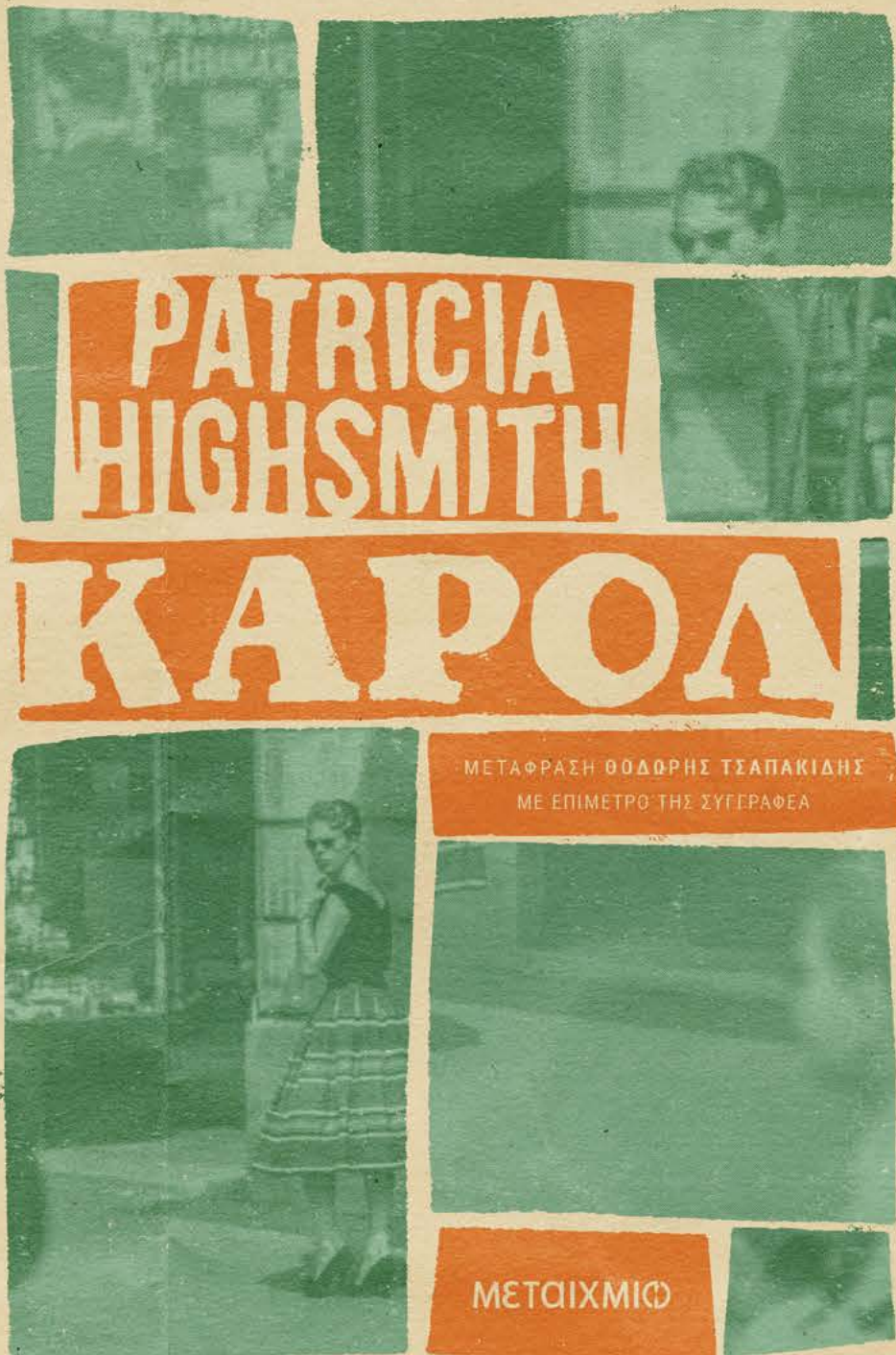

PATRICIA
HIGHSMITH

ΚΑΡΟΛ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΘΟΔΩΡΗΣ ΤΣΑΠΑΚΙΔΗΣ
ΜΕ ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

Στο κυλικείο των εργαζομένων στο Φράνκενμπεργκ, το μεσημεριανό διάλειμμα έφτανε στο αποκορύφωμά του.

Στα μακρόστενα τραπέζια δεν είχε μείνει πια καμία θέση, και όλο και περισσότερος κόσμος ερχόταν και περίμενε πίσω από τα ξύλινα καγκελάκια, δίπλα στο ταμείο. Κάποιοι που είχαν πάρει ήδη τον δίσκο τους περιφέρονταν ανάμεσα στα τραπέζια, ψάχνοντας να βρουν κάπου να στριμωχτούν ή να πετύχουν κάποιον που να ετοιμάζεται να φύγει, αλλά μάταιος κόπος. Η αίθουσα αυτή, με τους γυμνούς τοίχους, τον σαματά από τα πιάτα, τις καρέκλες, τις φωνές, τα πόδια που σέρνονταν και το γκάπα γκούπα από τις περιστρεφόμενες μπάρες, ήταν σαν μια τεράστια θορυβώδης μηχανή.

Η Τερίζ έφαγε βιαστικά, έχοντας το ενημερωτικό «Είσαι στο Φράνκενμπεργκ, μάθε για το Φράνκενμπεργκ» στηριγμένο πάνω σε μια ζαχαριέρα. Ήταν ένα χοντρό φυλλάδιο που το 'χε διαβάσει ολόκληρο την περασμένη εβδομάδα, από την πρώτη μέρα της εκπαίδευσης. Όμως μέσα στο κυλικείο των εργαζομένων ένιωσε την ανάγκη να συγκεντρωθεί σε κάτι και το ξαναδιάβαζε αφού δεν είχε τίποτε άλλο μαζί της. Έτσι διάβασε ξανά για τις άδειες, τις τρεις εβδομάδες διακοπές που δικαιούνταν όσοι είχαν κλείσει δεκαπενταετία στο Φράνκενμπεργκ, και έφαγε το σπέσιαλ ζεστό πιάτο ημέρας: μια γκριζωπή φέτα

ροσμπίφ με μια μπάλα πουρέ περιχυμένη με καφετιά σάλτσα από το κρέας, λίγα μπιζέλια και ένα χάρτινο ποτηράκι με καυτερή σος. Προσπάθησε να φανταστεί τι σήμαινε να δουλεύεις δεκαπέντε χρόνια στο πολυκατάστημα Φράνκενμπεργκ, αλλά δεν μπορούσε. «Όσοι έχουν κλείσει εικοσιπενταετία δικαιούνται τέσσερις εβδομάδες άδεια» έλεγε το φυλλάδιο. Εννοείται πως το Φράνκενμπεργκ διέθετε κατασκήνωση για θερινές και χειμερινές διακοπές. Θα έχουν μάλλον και εκκλησία και νοσοκομείο για τα γεννητούρια, σκέφτηκε. Το πολυκατάστημα ήταν σε τόσο μεγάλο βαθμό οργανωμένο σαν φυλακή, που ορισμένες στιγμές, όταν συνειδητοποιούσε ότι ήταν και αυτή μέρος του, τρώμαζε.

Γύρισε γρήγορα τις σελίδες και έπεσε πάνω σε κάτι μεγάλα μαύρα γράμματα —«Το Φράνκενμπεργκ είσαι ΕΣΥ»— που έπιαναν δύο σελίδες.

Έριξε μια βιαστική ματιά στα παράθυρα στην άλλη άκρη της αίθουσας, προσπαθώντας να σκεφτεί κάτι άλλο. Όπως το υπέροχο κοκκινόμαυρο νορβηγικό πουλόβερ που είχε δει στο Σακς, το οποίο έλεγε να κάνει δώρο στον Ρίτσαρντ για τα Χριστούγεννα, αν δεν κατάφερνε να βρει κανένα πορτοφόλι καλύτερο από εκείνα που είχε δει με είκοσι δολάρια. Ή το ενδεχόμενο να πάει την άλλη Κυριακή με τους Κέλι, που είχαν και αμάξι, στο Γουέστ Πόιντ, να δούνε έναν αγώνα χόκεϊ. Το μεγάλο τετράγωνο παράθυρο στην άλλη άκρη της αίθουσας έμοιαζε με πίνακα του... πώς τον λένε, να δεις; Του Μοντριάν. Το μικρό τετράγωνο κομμάτι του παραθύρου στη γωνία ήταν ανοιχτό και έβλεπε σ' έναν λευκό ουρανό. Και δεν υπήρχε πουθενά πουλί να πετάει, ούτε έξω ούτε μέσα. Τι σκηνικό θα έφτιαχνε κανείς για ένα θεατρικό έργο που θα διαδραματιζόταν σε ένα πολυκατάστημα; Είχε επιστρέψει στην πραγματικότητα.

«Δεν είναι το ίδιο για σένα, Τέρι» της είχε πει ο Ρίτσαρντ.

«Εσύ ξέρεις ότι θα φύγεις αποκεί σε μερικές βδομάδες, ενώ οι άλλοι θα μείνουν». Ο Ρίτσαρντ τής είχε πει ότι αυτή ίσως και να βρισκόταν στη Γαλλία το καλοκαίρι. Δεν είχε πει ίσως, αλλά σίγουρα. Ήθελε να πάνε μαζί και δεν θεωρούσε ότι υπήρχε κανένα πραγματικό εμπόδιο. Και ένας φίλος του Ρίτσαρντ, ο Φιλ Μακ Έλροϊ, του είχε γράψει ότι μπορεί να της έβρισκε δουλειά σε ένα θέατρο τον επόμενο μήνα. Η Τερίζ δεν είχε συναντήσει ακόμη τον Φιλ, αλλά δεν το πολυπίστευε ότι θα της έβρισκε κάτι. Είχε ψάξει να βρει δουλειά στη Νέα Υόρκη, σε θέατρο, από τον Σεπτέμβριο, σταμάτησε και μετά ξανάρχισε να ψάχνει, αλλά δεν είχε βρει τίποτα. Ποιος θα έδινε δουλειά μες στη μέση της σεζόν σε μια μαθητευόμενη σκηνογράφο χωρίς προϋπηρεσία; Ούτε της φαινόταν πιθανό να πάει στην Ευρώπη το καλοκαίρι με τον Ρίτσαρντ και να κάθεται μαζί του στα υπαίθρια καφέ, να κάνει βόλτες μαζί του στην Αρλ, ψάχνοντας τα μέρη που ζωγράφιζε ο Βαν Γκογκ, ή να διαλέγουν μαζί σε ποια πόλη θα κάνουν την επόμενη στάση για να ζωγραφίσουν. Από τη στιγμή όμως που άρχισε αυτή τη δουλειά, πριν από μερικές μέρες, κάτι τέτοιο της φαινόταν όλο και λιγότερο πιθανό.

Ήξερε τι την ενοχλούσε στο πολυκατάστημα. Και ήταν από τα πράγματα που δεν τολμούσε να πει στον Ρίτσαρντ. Το πολυκατάστημα διόγκωνε αυτά που από πάντα την ενοχλούσαν. Οι άσκοπες δραστηριότητες, οι ανούσιες καθημερινές αγγαρείες που την εμπόδιζαν να κάνει αυτό που ήθελε να κάνει, αυτό που σε αντίθετη περίπτωση θα είχε κάνει –σ’ αυτές συγκαταλέγονταν οι περίπλοκες διαδικασίες με τους σάκους χρημάτων, ο έλεγχος για κλοπές, το χτύπημα της κάρτας, πράγματα που εμπόδιζαν τους υπαλλήλους ακόμα και να εργάζονται όσο αποδοτικά θα μπορούσαν– η αίσθηση ότι κανείς δεν επικοινωνούσε με κανέναν και ότι βρισκόταν στο πουθενά, έτσι που το νόημα, το μήνυμα, η αγάπη, ή ό,τι περιέχει η ζωή, ποτέ δεν έβρισκε την έκφρασή

του. Της θύμιζε συζητήσεις σε τραπέζια, σε καναπέδες, με ανθρώπους που τα λόγια τους έμοιαζαν να μετεωρίζονται πάνω από νεκρά, τελματωμένα πράγματα, χωρίς να αγγίζουν ποτέ καμιά χορδή που να πάλλεται. Και αν κάποιος προσπαθούσε να αγγίξει μια ζωντανή χορδή, τότε αμέσως όλοι φορούσαν μάσκα, και κάποιος έκανε ένα σχόλιο τόσο απίστευτα κενό που δύσκολα θα μπορούσε κανείς να αντιληφθεί πως ήταν υπεκφυγή. Και η μοναξιά μεγάλωνε από το γεγονός ότι κάθε μέρα μέσα στο πολυκατάστημα έβλεπε κανείς τα ίδια πρόσωπα, από τα οποία μόνο με λίγα θα μπορούσε να μιλήσει, αλλά δεν το είχε κάνει και μπορεί και να μην το έκανε ποτέ. Όχι όπως συμβαίνει με κάποιο πρόσωπο στο διερχόμενο λεωφορείο, που μοιάζει σαν να μιλάει, που το βλέπεις μια στιγμή και που τουλάχιστον μετά χάνεται για πάντα.

Το πρωί –κάθε πρωί– που στεκόταν στην ουρά στο υπόγειο για να χτυπήσει κάρτα, προσπαθώντας ασυναίσθητα να διακρίνει ποιοι ήταν μόνιμοι και ποιοι έκτακτοι, είχε αναρωτηθεί αρκετές φορές πώς στα κομμάτια βρέθηκε εκεί –εννοείται πως τη δουλειά τη βρήκε από τις αγγελίες, αλλά αυτό δεν εξηγούσε το πεπρωμένο– και τι άλλο θα έκανε στο μέλλον αντί για τη δουλειά της, τη σκηνογραφία. Η ζωή της ήταν ένα ατελείωτο αποδώ κι αποκεί. Δεκαεννιά χρονών και είχε άγχος.

«Πρέπει να μάθεις να εμπιστευέσαι τους ανθρώπους, Τερίζ. Να το θυμάσαι αυτό» της έλεγε συχνά η αδελφή Αλίσια. Και συχνά, πολύ συχνά, η Τερίζ το είχε προσπαθήσει.

«Αδελφή Αλίσια» φιθύρισε, προσέχοντας να μην την ακούσουν οι γύρω, και τα λόγια αυτά την ανακούφισαν.

Ανακάθισε και ξανάπιασε το πιρούνι της, γιατί πλησίαζε αυτός που καθάριζε τα τραπέζια.

Θυμόταν το κοκαλιάρικο πρόσωπο της αδελφής Αλίσια, που γινόταν κοκκινωπό σαν ροζ πετράδι όταν ο ήλιος έπεφτε πάνω

του, και το πλούσιο μπούστο κάτω από το μπλε ράσο της. Την αδελφή Αλίσια με το μεγάλο κοκαλιάρικο σώμα να στρίβει σ' έναν διάδρομο, την αδελφή Αλίσια να περνάει ανάμεσα από τα άσπρα εμαγιέ τραπέζια της τραπεζαρίας. Την αδελφή Αλίσια σε χιλιάδες μέρη, τα μικρά γαλανά μάτια της που πάντοτε την ξεχώριζαν ανάμεσα στα άλλα κορίτσια, που την κοίταζαν διαφορετικά –η Τερίζ το ήξερε– απ' όλα τα άλλα κορίτσια, παρόλο που στα λεπτά ροζ χείλη της δεν έσκαγε ποτέ ένα χαμόγελο. Θυμόταν την αδελφή Αλίσια να της δωρίζει, όταν έκλεισε τα οχτώ, ένα ζευγάρι πλεχτά πράσινα γάντια, τυλιγμένα μέσα σε ένα λεπτό ύφασμα, χωρίς να χαμογελάει, να της τα δίνει βιαστικά, σχεδόν χωρίς να πει κουβέντα. Την αδελφή Αλίσια με το πάντα ανέκφραστο στόμα, να της λέει ότι πρέπει να διαβάσει για να περάσει στα μαθηματικά. Ποιος άλλος είχε νοιαστεί αν θα πέρανε στα μαθηματικά; Η Τερίζ είχε φυλάξει τα πράσινα γάντια στον πάτο του φωριαμού της στο σχολείο, χρόνια ολόκληρα αφότου η αδελφή Αλίσια έφυγε για την Καλιφόρνια. Το λευκό ύφασμα είχε μαλακώσει και είχε γίνει απαλό από το πέρασμα του χρόνου, κι όμως ακόμη δεν είχε φορέσει τα γάντια. Τώρα πια δεν της έμπαιναν.

Κάποιος μετακίνησε τη ζαχαριέρα, και το φυλλάδιο που στηριζόταν πάνω της έπεσε φαρδύ πλατύ.

Η Τερίζ κοίταξε τα δυο χέρια απέναντί της, γυναικεία παχουλά χέρια, γερασμένα, που ανακάτευαν τον καφέ, τώρα έκοβαν ένα ψωμάκι με τρεμάμενη λαχτάρα, βουτούσαν λαίμαργα το μισό μέσα στην καφετιά σάλτσα του πιάτου, που ήταν ίδιο με το δικό της. Τα χέρια ήταν σκασμένα, υπήρχε βρομιά στις ζάρες που έκαναν οι αρθρώσεις, αλλά το δεξί είχε ένα εντυπωσιακό ασημένιο δαχτυλίδι με μια διάφανη πράσινη πέτρα και το αριστερό μια χρυσή βέρα, ενώ στις άκρες των νυχιών της υπήρχαν υπολείμματα κόκκινου μανόν. Η Τερίζ

παρακολουθούσε το χέρι να παίρνει μια πιρουινιά μπιζέλια και δεν χρειαζόταν να κοιτάξει το πρόσωπο της γυναίκας για να καταλάβει πώς ήταν. Θα ήταν σαν τα πρόσωπα που είχαν όλες οι πεννητάρες που δούλευαν στο Φράνκενμπεργκ: τσακισμένο από ατελείωτη εξάντληση και τρόμο, με τα μάτια παραμορφωμένα πίσω από τους φακούς των γυαλιών που τα μεγάλωναν ή τα μίκραιναν, με τα μάγουλα πασαλειμμένα ρουζ που δεν άνοιγε τη χλωμάδα που υπήρχε από κάτω. Η Τερίζ δεν μπορούσε να κοιτάξει.

«Καινούργια;» Η φωνή ήταν διαπεραστική και ακουγόταν καθαρά μέσα στον σαματά: μια φωνή σχεδόν γλυκιά.

«Ναι» είπε η Τερίζ, και σήκωσε το κεφάλι της. Θυμήθηκε το πρόσωπό της. Ήταν εκείνο το πρόσωπο που η εξάντλησή του την είχε κάνει να προσέξει όλα τα άλλα πρόσωπα. Ήταν εκείνη η γυναίκα που είχε δει η Τερίζ να κατεβαίνει από τον ημιώροφο σερνάμενη στις μαρμάρινες σκάλες, ένα βράδυ γύρω στις εξήμισι, όταν το κατάστημα ήταν άδειο, στηρίζοντας τα χέρια της πάνω στη φαρδιά μαρμάρινη κουπαστή της σκάλας για να αφαιρέσει βάρος από τα πόδια της, που θα ήταν γεμάτα κάλους. Η Τερίζ είχε σκεφτεί: «Αυτή η γυναίκα δεν είναι άρρωστη, δεν είναι ζητιάννα, απλώς δουλεύει εδώ».

«Πώς σου φαίνεται, εντάξει;»

Και να τη τώρα αυτή η γυναίκα που της χαμογελούσε, με τις ίδιες φοβερές ρυτίδες κάτω από τα μάτια και γύρω από το στόμα. Το βλέμμα της όμως εκείνη τη στιγμή ήταν ζωντανό και αρκετά στοργικό.

«Πώς σου φαίνεται, εντάξει;» επανέλαβε η γυναίκα, μέσα στον θόρυβο από τις πολλές φωνές και τα πιάτα γύρω τους.

Η Τερίζ σάλιωσε τα χείλη της. «Μια χαρά, ευχαριστώ».

«Σου αρέσει εδώ;»

Η Τερίζ κούνησε καταφατικά το κεφάλι της.

«Να το πάρω;» Ένας νέος με άσπρη ποδιά έχωσε επιτακτικά τον αντίχειρά του στο πιάτο της γυναίκας.

Η γυναίκα έκανε μια τρεμάμενη κίνηση που σήμαινε όχι. Τράβηξε το πιατάκι με την κομπόστα κοντά της. Τα ροδάκινα, σαν μικρά γλοιώδη πορτοκαλιά ψάρια, γλιστρούσαν από το κουτάλι κάθε φορά που το σήκωνε – όλα εκτός από ένα, που το 'τρωγε.

«Είμαι στον τρίτο, στα πουλόβερ. Αν χρειαστείς κάτι» είπε η γυναίκα με μια αγχώδη αβεβαιότητα, σαν να προσπαθούσε να περάσει ένα μήνυμα πριν διακόψουν τη συζήτησή τους ή χωριστούν, «έλα να με βρεις. Ρόμπιτσεκ με λένε, Ρούμπι Ρόμπιτσεκ, πέντε σαράντα τέσσερα».

«Να 'στε καλά» είπε η Τερίζ. Και ξαφνικά, χωρίς να καταλάβει πότε και πώς, η ασχήμια της γυναίκας είχε χαθεί, γιατί τα κοκκινισμένα καστανά μάτια της, πίσω από τα γυαλιά, έγιναν ευγενικά και γεμάτα ενδιαφέρον για κείνη. Η Τερίζ μπορούσε να ακούσει την καρδιά της να χτυπά, σαν να είχε τώρα μόλις ζωντανέψει. Παρακολούθησε τη γυναίκα να σηκώνεται από το τραπέζι, και την κοντή αδύνατη φιγούρα της να απομακρύνεται, μέχρι που χάθηκε ανάμεσα στον κόσμο που περίμενε πίσω από το διαχωριστικό καγκελάκι.

Η Τερίζ δεν πήγε ποτέ να βρει την κυρία Ρόμπιτσεκ, αλλά κοιτάζε μην τυχόν την πετύχει το πρωί, την ώρα που έμπαιναν οι υπάλληλοι μέσα στο κτίριο γύρω στις εννιά παρά τέταρτο, αλλά και στα ασανσέρ και στο κυλικείο. Δεν την πέτυχε ποτέ, αλλά ήταν ευχάριστο να περιμένεις να δεις κάποιον μέσα στο πολυκατάστημα. Άλλαζε τελείως τα πράγματα.

Η Τερίζ, σχεδόν κάθε πρωί που ερχόταν για δουλειά στον έβδομο όροφο, σταματούσε πρώτα λίγο, για να κοιτάξει ένα συγκεκριμένο παιδικό τρενάκι. Το τρενάκι αυτό ήταν πάνω σε ένα τραπέζι κοντά στα ασανσέρ. Δεν ήταν κανένα μεγάλο και

περίτεχνο τρενάκι όπως εκείνο που έτρεχε στο πάτωμα, στο πίσω μέρος του τμήματος με τα παιχνίδια, αλλά υπήρχε κάτι φουριόζικο στα μικρούλικά πιστόνια του που πήγαιναν πάνω κάτω· κάτι που τα μεγαλύτερα τρενάκια δεν το είχαν. Η μανία και τα κουνήματά του στην κλειστή οβάλ διαδρομή του τη μάγευαν.

Αουρρρρρ! έκανε καθώς ορμούσε στα τυφλά μέσα στο τούνελ από παπιέ μασέ. Και *Ουίρρρρρρ!* καθώς ξεπρόβαλλε.

Το τρενάκι ήταν πάντα σε κίνηση, και όταν έβγαινε από το ασανσέρ το πρωί και όταν σχολούσε το βράδυ. Σκεφτόταν πως το τρενάκι θα καταριόταν το χέρι που το έβαζε μπροστά κάθε μέρα. Στον κραδασμό της μύτης του στις στροφές, στις άγριες εφορμήσεις του στις ευθείες της ράγας, η Τερίζ έβλεπε μια φρενήρη και μάταιη καταδίωξη ενός τυραννικού αφέντη. Έσερνε πίσω του τρεις κλινάμαξες, όπου μικροσκοπικά ανθρωπάκια έδειχναν τα σκληρά προφίλ τους στα παράθυρα, και πίσω απ' αυτές ακολουθούσαν: ένα ανοιχτό βαγόνι με σανίδες-μινιατούρες από πραγματικό ξύλο, ένα βαγόνι με ψεύτικο κάρβουνο και ένα μικρό όχημα στο πίσω μέρος της αμαξοστοιχίας, που χτύπαγε στις στροφές και κολλούσε στο τρένο που έτρεχε μπροστά, σαν παιδί πίσω από τα φουστάνια της μάνας του. Το τρενάκι ήταν λες και είχε τρελαθεί από τον εγκλεισμό, κάτι ήδη νεκρό που δεν θα εξαντλούνταν ποτέ, σαν τις μικροκαμωμένες αλεπούδες με τα ελαφριά πόδια στον ζωολογικό κήπο του Σέντραλ Παρκ, που κάνουν ξανά και ξανά τις ίδιες περίπλοκες κινήσεις καθώς στριφογυρίζουν στα κλουβιά τους.

Εκείνο το πρωί, η Τερίζ άφησε γρήγορα πίσω της το τρενάκι και προχώρησε προς το τμήμα με τις κούκλες, όπου εργαζόταν.

Στις εννιά και πέντε, το μεγάλο τετράγωνο τμήμα των παιχνιδιών ζωντάνευε. Τραβούσαν τα πράσινα πανιά που σκέπαζαν τους μακρόστενους πάγκους. Μηχανικά παιχνίδια άρχιζαν να

πετάνε μπαλάκια στον αέρα και να τα ξαναπιάνουν, ακουγόταν ένα μπαμ και κάποιοι στόχοι περιστρέφονταν. Ο πάγκος με τα ζωάκια της φάρμας στρίγκλιζε, κακάριζε και γκάριζε. Πίσω από την Τερίζ είχε αρχίσει ένα ανιαρό ρατ τατ τατ τατ τατ, από ένα γιγαντιαίο μολυβένιο στρατιωτάκι που χτυπούσε το τύμπανό του, κοιτάζοντας τους ανελκυστήρες με αγωνιστικό μένος, όλη τη μέρα. Το τραπέζι με τα χειροτεχνήματα και τα καλλιτεχνήματα ανέδινε μια μυρωδιά νωπού πηλού γλυπτικής, που της έφερνε στη μνήμη την αίθουσα των καλλιτεχνικών στο σχολείο, όταν ήταν πολύ μικρή, καθώς και ένα είδος κτιστού τάφου μέσα στην αυλή του σχολείου, που λέγανε ότι ήταν πραγματικός τάφος κάποιου, και στον οποίο συνήθιζε να χώνει τη μυτούλα της μέσα από κάτι σιδερένια κάγκελα.

Η κυρία Χέντριξον, η προϊσταμένη της, τραβούσε κούκλες από τα ράφια και τις έβαζε καθιστές, με ανοιχτά τα πόδια, πάνω στους γυάλινους πάγκους.

Η Τερίζ χαιρέτησε τη δεσποινίδα Μαρτούτσι, που στεκόταν στον πάγκο και μετρούσε τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα που είχε στο πουγκί της με τέτοια προσήλωση ώστε το μόνο που μπόρεσε να κάνει ήταν να απαντήσει με ένα πιο έντονο νεύμα, καθώς το κεφάλι της συνέχιζε να κουνιέται ρυθμικά. Η Τερίζ μέτρησε είκοσι οχτώ δολάρια και πενήντα σεντς από το δικό της πουγκί, έγραψε το ποσό σε ένα δελτάριο από λευκό χαρτί για τον φάκελο με τις αποδείξεις πώλησης και τοποθέτησε τα χρήματα στο συρτάρι της στην ταμειακή μηχανή.

Ήδη οι πρώτοι πελάτες έβγαιναν από τα ασανσέρ διαστάζοντας για μια στιγμή, με την αμήχανη, κάπως έκπληκτη έκφραση που είχαν πάντοτε οι άνθρωποι όταν έρχονταν στο τμήμα των παιχνιδιών, ενώ ύστερα από λίγο άρχιζαν τα πέρα δώθε.

«Μήπως έχετε αυτή την κούκλα που κάνει πιπί της;» τη ρώτησε μια γυναίκα.

«Θα ήθελα αυτή την κούκλα, αλλά με κίτρινο φόρεμα» της είπε μια άλλη γυναίκα, σπρώχνοντας μια κούκλα προς το μέρος της, και η Τερίζ γύρισε, πήρε από ένα ράφι την κούκλα που ήθελε και της την έδωσε.

Η Τερίζ παρατήρησε ότι το στόμα και τα μάγουλα αυτής της γυναίκας έμοιαζαν με κείνα της μητέρας της – λίγο βλογιοκομμένα, μακιγιαρισμένα με σκούρο ροζ μέικ απ, που τα χώριζε ένα λεπτό κόκκινο στόμα, γεμάτο κάθετες ζάρες.

«Όλες οι κούκλες που πίνουν νερό και κάνουν πιπί σ' αυτό το μέγεθος βγαίνουνε;»

Δεν χρειάζοταν καμία δεινότητα στις πωλήσεις. Οι πελάτες ήθελαν μια κούκλα, όποια να 'ναι, για χριστουγεννιάτικο δώρο. Όλη η ιστορία ήταν να σκύβεις και να βγάζεις έξω κουτιά για να βρεις μια κούκλα με καστανά μάτια αντί για μπλε, να φωνάζεις την κυρία Χέντριξον να ανοίξει μια βιτρίνα με το κλειδί της, κάτι που έκανε, αν και απρόθυμα, αν ήταν σίγουρη ότι η συγκεκριμένη κούκλα δεν υπήρχε στα ράφια, να ελίσσεσαι στον διάδρομο πίσω από τον πάγκο για να τοποθετήσεις με προσοχή κάποια πουλημένη κούκλα πάνω στις στοίβες τα κουτιά όπου γινόταν η συσκευασία δώρου και οι οποίες πάντα ψήλωναν και πάντα σωριάζονταν, όσο συχνά κι αν έρχονταν από την κίνηση εμπορευμάτων για να πάρουν τα πακέτα. Παιδιά σπάνια έρχονταν εδώ. Πίστευαν πως ο Άγιος Βασίλης θα έφερνε τις κούκλες, ο Άγιος Βασίλης που αντιπροσωπευόταν απ' όλους αυτούς τους ανθρώπους με τα φουριόζικα πρόσωπα και τα αρπακτικά χέρια. Παρ' όλα αυτά θα πρέπει να υπήρχε μια κάποια καλή προαίρεση σε όλον αυτό τον κόσμο. Ακόμα και πίσω από τα ψυχρά, πουδραρισμένα πρόσωπα των γυναικών με τα βιζόν και τις ζιμπελίνες, που ήταν κατά κανόνα οι πιο αλαζονικές και που αγόραζαν βιαστικά τις πιο μεγάλες και πιο ακριβές κούκλες, τις κούκλες με φυσικό μαλλί που άλλαζαν ρούχα. Υπήρχε σί-

γουρα αγάπη στους φτωχούς ανθρώπους, που περίμεναν τη σειρά τους και ρωτούσαν διακριτικά πόσο κοστίζει μια συγκεκριμένη κούκλα, και στη συνέχεια κουνούσαν το κεφάλι τους στενοχωρημένα κι έφευγαν. Δεκατριάμισι δολάρια για μια κούκλα που δεν είναι ούτε είκοσι πόντοι.

«Πάρτε την» ήθελε να τους πει η Τερίζ. «Το ξέρω ότι δεν αξίζει τόσα λεφτά, αλλά εγώ σας τη χαρίζω. Δεν θα λείψει στο Φράνκενμπεργκ».

Όμως οι γυναίκες με τα φτηνά παλτά και οι συνεσταλμένοι άντρες, χωμένοι μέσα στα ξεφτισμένα κασκόλ, έφευγαν κοιτάζοντας μελαγχολικά άλλους πάγκους καθώς πήγαιναν στα ασανσέρ. Όταν έρχονταν να αγοράσουν κούκλα δεν ήθελαν τίποτε άλλο. Μια κούκλα είναι ένα ξεχωριστό χριστουγεννιάτικο δώρο, σχεδόν ζωντανό, κάτι σαν μωρό.

Αν και δεν έρχονταν συνήθως παιδιά, στη χάση και στη φέξη ξεφύτρωνε κανένα, συνήθως κανένα κοριτσάκι, και πολύ σπάνια κανένα αγοράκι, με έναν γονιό να του κρατάει το χέρι. Τότε η Τερίζ τού έδειχνε τις κούκλες που πίστευε πως θα του άρεσαν. Ήταν ιδιαίτερα υπομονετική και τελικά μια συγκεκριμένη κούκλα έφερνε εκείνη τη μεταμόρφωση στο παιδικό πρόσωπο, εκείνη την αντίδραση που υποτίθεται ότι είναι ο σκοπός όλης αυτής της ιστορίας, και συνήθως αυτή την κούκλα έπαιρνε το παιδί.

Ένα βράδυ μετά τη δουλειά η Τερίζ είδε την κυρία Ρόμπιτσεκ στο τυροπιτάδικο απέναντι από το πολυκατάστημα. Συχνά σταματούσε εκεί να πιει έναν καφέ πριν πάει σπίτι. Η κυρία Ρόμπιτσεκ καθόταν στο βάθος του μαγαζιού, στο τέλος του μακριού καμπυλωτού πάγκου, και βουτούσε ένα ντόνατ στον καφέ της.

Η Τερίζ έσπρωξε διάφορους για να φτάσει κοντά της, και μπλέχτηκε ανάμεσα στα κορίτσια, στις κούπες του καφέ και

στα ντόνατ. Όταν έφτασε δίπλα της, είπε «Γεια σας» με κομμένη ανάσα και γύρισε προς τον πάγκο, λες και ο μόνος λόγος που είχε πάει ως εκεί ήταν για να πάρει έναν καφέ.

«Γεια» είπε η κυρία Ρόμπιτσεκ, τόσο αδιάφορα που για την Τερίζ ήταν φοβερό στραπάτσο.

Η Τερίζ δεν τόλμησε να την ξανακοιτάξει, παρόλο που οι πλάτες τους ακουμπούσαν! Η Τερίζ είχε μισοπιεί τον καφέ της όταν η κυρία Ρόμπιτσεκ είπε βαριεστημένα: «Φεύγω. Πάω να πάρω το μετρό. Άμα βγούμε ποτέ αποδώ μέσα». Η φωνή της ήταν άτονη, διαφορετική από εκείνη τη μέρα στο κυλικείο. Τώρα έμοιαζε με την χαμπουριασμένη γριά που η Τερίζ είχε δει να σέρνεται στις σκάλες.

«Θα βγούμε» είπε η Τερίζ καθησυχαστικά.

Η Τερίζ άνοιξε δρόμο για τις δυο τους να φτάσουν στην πόρτα, να βγούνε έξω. Έπαιρνε κι αυτή το τρένο. Μαζί χώθηκαν μέσα στο αργοκίνητο μπουλούκι στην είσοδο του μετρό, και σιγά σιγά, μοιραία, παρασύρθηκαν προς τα κάτω, στις σκάλες, σαν σκουπίδια που επιπλέουν στον υπόνομο. Είδαν πως κατέβαιναν και οι δύο στην ίδια στάση, στη λεωφόρο Λέξινγκτον, παρόλο που η κυρία Ρόμπιτσεκ έμενε στην Πεντηκοστή πέμπτη οδό, τον πρώτο δρόμο ανατολικά της Τρίτης λεωφόρου. Μπήκαν μαζί στο φαστφουντάδικο, απ' όπου η κυρία Ρόμπιτσεκ θα αγόραζε κάτι για το βραδινό της. Θα μπορούσε βέβαια και η Τερίζ να αγοράσει κάτι, αλλά για κάποιον λόγο δίσταζε μπροστά της.

«Έχεις φαγητό στο σπίτι;»

«Όχι, θα πάρω κάτι αργότερα».

«Γιατί δεν έρχεσαι να φάμε μαζί; Μόνη μου μένω. Τι λες;»

Η κυρία Ρόμπιτσεκ τελείωσε με ένα σήκωμα των ώμων, λες και γι' αυτό χρειαζόταν λιγότερος κόπος απ' ό,τι για ένα χαμόγελο.

Η διάθεσή της να αρνηθεί ευγενικά κράτησε μόνο μια στιγ-

μή. «Σας ευχαριστώ. Έρχομαι». Ύστερα είδε ένα κέικ τυλιγμένο με σελοφάν πάνω στον πάγκο, ένα κέικ με φρούτα, σαν μεγάλο καφετί τούβλο με κερασάκια από πάνω, και το αγόρασε, για να το δώσει στην κυρία Ρόμπιτσεκ.

Το σπίτι της κυρίας Ρόμπιτσεκ ήταν σαν της Τερίζ, μόνο που ήταν χτισμένο με σκουρόχρωμη πέτρα και ήταν πολύ πιο σκοτεινό και καταθλιπτικό. Δεν είχε φως στους διαδρόμους, και όταν η κυρία Ρόμπιτσεκ άναψε το φως στον διάδρομο του τρίτου ορόφου, η Τερίζ πρόσεξε ότι το κτίριο δεν ήταν πολύ καθαρό. Ούτε το δωμάτιο της κυρίας Ρόμπιτσεκ ήταν ιδιαίτερα καθαρό, και το κρεβάτι της ήταν ξέστρωτο. Η Τερίζ αναρωτήθηκε αν η κυρία Ρόμπιτσεκ σηκώνόταν από το κρεβάτι τόσο κουρασμένη όσο και όταν έπεφτε. Η Τερίζ έμεινε να στέκει όρθια μες στη μέση του δωματίου, καθώς η κυρία Ρόμπιτσεκ προχώρησε σέρονοντας με κόπο τα πόδια της προς την κουζίнуλά, αφού της πήρε από τα χέρια τη σακούλα με τα φαγητά. Η Τερίζ αισθάνθηκε πως τώρα που η κυρία Ρόμπιτσεκ ήταν σπίτι της, όπου κανείς δεν μπορούσε να τη δει, επέτρεπε στον εαυτό της να δείχνει όσο κουρασμένη ήταν στην πραγματικότητα.

Η Τερίζ δεν μπορούσε να θυμηθεί αργότερα πώς ξεκίνησε. Δεν μπορούσε να θυμηθεί τη συζήτηση που προηγήθηκε και που έτσι κι αλλιώς δεν είχε καμία σημασία. Αυτό που συνέβη ήταν ότι η κυρία Ρόμπιτσεκ απομακρύνθηκε, ανεξήγητα, λες και την είχε καταλάβει κάποιο πνεύμα, άρχισε ξαφνικά να μουρμουρίζει αντί να μιλάει, και ξάπλωσε φαρδιά πλατιά ανάσκελα πάνω στο ξέστρωτο κρεβάτι. Η Τερίζ δεν άντεχε αυτό το αδιάκοπο μουρμουρητό, το αμυδρό απολογητικό χαμόγελο, τη φριχτή, σοκαριστική ασχήμια του κοντού ταλαιπωρημένου σώματος με τη φουσκωμένη κοιλιά, και το απολογητικά γερμένο κεφάλι που εξακολουθούσε να την κοιτάζει τόσο ευγενικά που δεν κατάφερε να συγκεντρωθεί και να ακούσει τι έλεγε.

«Παλιά είχα δικό μου μαγαζί με ρούχα, στο Κούνινς. Να το 'βλεπες, μια χαρά μαγαζί ήταν. Και μεγάλο!» είπε η κυρία Ρόμπιτσεκ και η Τερίζ έπιασε έναν τόνο κομπασμού και άρχισε να ακούει παρά τη θέλησή της, νιώθοντας αηδία. «Ξέρεις, είχα εκείνα τα φορέματα με το V στη μέση, με τα κουμπάκια που φτάνουν μέχρι πάνω. Ξέρεις, πριν από τρία ή πέντε χρόνια...»

Η κυρία Ρόμπιτσεκ άνοιξε τα δύσκαμπτα χέρια της να πιάσει τη μέση της. Τα κοντά χέρια της δεν έφταναν για να περικλείσουν ούτε το μπροστινό της μισό. Φαινόταν πολύ γριά στο αμυδρό φως της λάμπας που μαύριζε τις σκιές κάτω από τα μάτια της. «Τα ονόμαζαν φορέματα Κατερίνα. Θυμάσαι; Εγώ τα σχεδίασα. Στο μαγαζί μου στο Κούνινς γεννήθηκαν. Και τώρα είναι γνωστά τοις πάσι!»

Η κυρία Ρόμπιτσεκ σηκώθηκε από το τραπέζι και πήγε σε ένα μικρό μπαούλο που ήταν δίπλα στον τοίχο. Το άνοιξε, μιλώντας καθ' όλη τη διάρκεια, και άρχισε να βγάζει από μέσα και να ρίχνει στο πάτωμα κάτι φορέματα από σκούρο χοντρό ύφασμα. Σήκωσε ψηλά και της έδειξε ένα γκρενά βελούδινο φόρεμα με λευκό κολάρο και λευκά κουμπάκια που κατέληγαν σε ένα V κάτω από το μπροστινό μέρος του στενού μπούστου.

«Βλέπεις, έχω ένα σωρό απ' αυτά. Εγώ τα έφτιαχνα. Μετά οι άλλοι μ' αντέγραφαν». Το αποκρουστικό κεφάλι της κυρίας Ρόμπιτσεκ έγερνε γελοία πάνω από το λευκό κολάρο του φορέματος, που το συγκρατούσε με το πιγούνι της. «Σου αρέσει αυτό; Θα σου χαρίσω ένα. Έλα δω. Έλα δω, δοκίμασε ένα».

Η Τερίζ έβρισκε αποκρουστική την ιδέα να δοκιμάσει κάποιο απ' αυτά. Θα ήθελε πολύ να δει την κυρία Ρόμπιτσεκ να ξαπλώνει ξανά στο κρεβάτι της να ξεκουραστεί, αλλά υπάκουα σηκώθηκε, σαν να μην είχε προσωπική βούληση, και την πλησίασε.

Η κυρία Ρόμπιτσεκ κόλλησε ένα μαύρο βελούδινο φόρεμα πάνω στην Τερίζ με τρεμάμενα και πιεστικά χέρια, και ξαφνικά

η Τερίζ κατάλαβε πώς θα πρέπει να εξυπηρετούσε τους πελάτες στη δουλειά, ρίχνοντας τα πουλόβερ πάνω τους φύρδην μίγδην, γιατί έτσι είχε συνηθίσει. Τέσσερα χρόνια δούλεψε στο Φράνκενμπεργκ, θυμήθηκε η Τερίζ.

«Προτιμάς το πράσινο; Δοκίμασέ το». Για μια στιγμή η Τερίζ δίστασε και η κυρία Ρόμπιτσεκ το πέταξε και έπιασε ένα άλλο, το γκρενά. «Πούλησα πέντε από αυτά στα κορίτσια στη δουλειά, αλλά εσένα θα σου χαρίσω ένα. Υπόλοιπα είναι, αλλά είναι ακόμη στη μόδα. Προτιμάς αυτό εδώ;»

Η Τερίζ προτιμούσε το κόκκινο. Της άρεσε το κόκκινο και ειδικά το γκρενά, και λάτρευε το πορφυρό βελούδο. Η κυρία Ρόμπιτσεκ την έσπρωξε σε μια γωνιά, όπου μπορούσε να βγάλει τα ρούχα της και να τα αφήσει πάνω σε μια πολυθρόνα. Όμως, η Τερίζ δεν ήθελε το φόρεμα, δεν ήθελε να της χαρίζουν φορέματα. Της θύμιζε τότε που της δίνανε μεταχειρισμένα ρούχα στο οικοτροφείο, γιατί στην ουσία τη θεωρούσαν ένα από τα ορφανά κορίτσια, που έβγαλε μόνο το μισό σχολείο και που ποτέ δεν της έστελναν δέματα. Η Τερίζ έβγαλε το πουλόβερ της και ένιωσε τελείως γυμνή. Έσφιξε τα χέρια πάνω στο σώμα της, και ένιωσε τη σάρκα της παγωμένη και αναίσθητη.

«Έραβα» μονολογούσε η κυρία Ρόμπιτσεκ εκστασιασμένη. «Αν έραβα λέει; Από το πρωί μέχρι το βράδυ! Τέσσερα φορέματα μαζί. Αλλά χάλασα τα μάτια μου. Στραβώθηκα από το ένα, αυτό εδώ. Άντε, φόρα το». Είπε στην Τερίζ για την εγχείρηση στο μάτι της. Δεν ήταν τυφλή, εν μέρει μόνο. Ήταν όμως πολύ επώδυνο. Γλαύκωμα. Ακόμη την πονούσε καμιά φορά. Αυτό και η πλάτη της. Και τα πόδια της. Οι κάλοι.

Η Τερίζ συνειδητοποίησε ότι της εξιστορούσε όλα της τα προβλήματα και την κακή της τύχη, για να μπορέσει να καταλάβει πώς είχε πέσει τόσο χαμηλά και δούλεψε στο πολυκατάστημα.

«Σου κάνει;» ρώτησε η κυρία Ρόμπιτσεκ, σίγουρη ότι της έκανε.

Η Τερίζ κοιτάχτηκε στον καθρέφτη στην πόρτα της ντουλάπας. Εκεί είδε μια ψηλόλιγνη φιγούρα με μακρόστενο κεφάλι, που το περίγραμμά του έμοιαζε να φωτίζεται· σαν έντονη κίτρινη φωτιά το φως διαχεόταν μέχρι τους βαθυκόκκινους ώμους του φορέματος. Το φόρεμα έπεφτε χαχόλικο, με τις κάθετες πιέτες του, σχεδόν ως τους αστραγάλους της. Ήταν το φόρεμα που φοράνε οι βασίλισσες στα παραμύθια, μ' ένα κόκκινο βαθύτερο κι από του αίματος. Πισωπάτησε και μάζεψε πίσω το φόρεμα που ήταν φαρδύ, να εφαρμόσει στα πλευρά και στη μέση, και κοίταξε ξανά στον καθρέφτη τα μελαγχολικά καστανά μάτια της. Αντίκριζε τον εαυτό της. Αυτός ήταν ο εαυτός της, και όχι η κοπέλα με την ξεθωριασμένη καρό φούστα και το μπεζ πουλόβερ, όχι η κοπέλα που δούλευε στο Φράνκενμπεργκ, στο τμήμα με τις κούκλες.

«Σ' αρέσει;» ρώτησε η κυρία Ρόμπιτσεκ.

Η Τερίζ κοίταξε προσεκτικά το στόμα της, που ήταν εντυπωσιακά ήρεμο και ξεχώριζε, παρόλο που δεν φορούσε περισσότερο κραγιόν απ' ό,τι θα της άφηνε ένα φιλί. Ήθελε πάρα πολύ να φιλήσει αυτό το πρόσωπο που έβλεπε στον καθρέφτη και να το ζωντανέψει, κι όμως αυτό στεκόταν τελείως ακίνητο, σαν ζωγραφισμένο πορτρέτο.

«Αν σ' αρέσει, πάρ' το» την παρότρυνε η κυρία Ρόμπιτσεκ ανυπόμονα, κοιτάζοντάς την από κάποια απόσταση, παραμονεύοντάς την από την ντουλάπα, όπως οι πωλήτριες την ώρα που οι γυναίκες δοκιμάζουν παλτά και φορέματα μπροστά στους καθρέφτες των πολυκαταστημάτων.

Η Τερίζ όμως ήξερε ότι αυτό δεν θα διαρκούσε. Θα κουνιόταν, και η γυναίκα στον καθρέφτη θα χανόταν, γιατί ήταν κάτι της στιγμής, εκείνης της στιγμής. Δεν το ήθελε το φόρεμα. Προσπάθησε να το φανταστεί στην ντουλάπα του σπιτιού της, ανάμεσα στα άλλα ρούχα της, και δεν μπορούσε. Άρχισε να ξεκουμπώνει τα κουμπιά, να χαλαρώνει το κολάρο.

«Σου αρέσει, ε;» ρώτησε η κυρία Ρόμπιτσεκ, με μεγαλύτερη βεβαιότητα.

«Ναι» είπε η Τερίζ κατηγορηματικά και το παραδέχτηκε.

Δεν μπορούσε να ανοίξει τη θηλιά από την κόπιτσα στο πίσω μέρος του κολάρου. Χρειαζόταν τη βοήθεια της κυρίας Ρόμπιτσεκ και εκείνη άλλο που δεν ήθελε. Η Τερίζ ένιωσε λες και την στραγγαλίζανε. Τι έκανε εδώ πέρα; Πώς βρέθηκε να φοράει αυτό το φόρεμα; Ξαφνικά η κυρία Ρόμπιτσεκ και το διαμέρισμά της ήταν σαν ένα τρομακτικό όνειρο, που μόλις είχε συνειδητοποιήσει ότι έβλεπε. Η κυρία Ρόμπιτσεκ ήταν ο καμπούρης φύλακας του μπουντρομιού. Κι αυτή την είχαν φέρει εδώ για να τη βασανίσουν.

«Τι έπαθες; Σε τσίμπησε καμιά καρφίτσα;»

Η Τερίζ άνοιξε το στόμα της να μιλήσει, αλλά το μυαλό της ήταν αλλού. Το μυαλό της ήταν σε ένα μακρινό σημείο, σε μια μακρινή δίνη που άνοιγε μέσα στο θαμπό, εφιαλτικό δωμάτιο, όπου οι δυο τους ήταν σαν να στέκονταν αντιμέτωπες σε μια σύγκρουση μέχρις εσχάτων. Και στο σημείο της δίνης όπου βρισκόταν το μυαλό της, ήξερε ότι ήταν η απόγνωση που την τρώαζε και τίποτε άλλο. Ήταν η απόγνωση για το αρρωστημένο σώμα της κυρίας Ρόμπιτσεκ και για τη δουλειά της στο κατάστημα, η απόγνωση για τον μπόγο με τα φορέματα μέσα στο μπαούλο, η απόγνωση για την ασχήμια της, η απόγνωση που συνέθετε το τέλος της ζωής της. Και η απόγνωση για τον εαυτό της, για το άτομο που θα ήθελε να είναι και για τα πράγματα που το άτομο αυτό θα ήθελε να κάνει. Μήπως όλη η προηγούμενη ζωή της δεν ήταν παρά ένα όνειρο και όλα αυτά τώρα ήταν αληθινά; Ο τρόμος που της προκαλούσε αυτή η απόγνωση ήταν που την έκανε να θέλει να παρατήρει το φόρεμα και να το σκάσει προτού να είναι πολύ αργά, προτού την αλυσοδέσουν και σφραγίσουν την πόρτα.

Ίσως να ήταν ήδη πολύ αργά. Η Τερίζ, σαν σε εφιάλη, στεκόταν όρθια μέσα στο δωμάτιο, φορώντας μόνο το λευκό της μεσοφόρι, τρέμοντας, ανίκανη να κινηθεί.

«Τι έπαθες; Κρυώνεις; Κάνει ζέστη».

Έκανε ζέστη. Το καλοριφέρ έκανε το γνώριμο γουργουρητό του. Το δωμάτιο μύριζε σκόρδο και αυτή την αποπνικτική οσμή των γηρατειών, των φαρμάκων, καθώς και την αλλόκοτη μεταλλική μυρωδιά της κυρίας Ρόμπιτσεκ. Η Τερίζ ήθελε να σωριαστεί στην καρέκλα, όπου ήταν πεταμένη η φούστα και το πουλόβερ της. Σκέφτηκε ότι αν ξάπλωνε πάνω στα ρούχα της δεν θα πείραζε. Δεν έπρεπε όμως να ξαπλώσει καθόλου. Αν το έκανε, θα ήταν χαμένη. Οι αλυσίδες θα τη δένανε και θα εγκλωβιζόταν στο μπουντρούμι.

Η Τερίζ άρχισε να τρέμει πάρα πολύ. Ξαφνικά δεν μπορούσε να ελέγξει το σώμα της. Είχε ρίγη, δεν ήταν μόνο φόβος ή κούραση.

«Κάτσε» είπε η κυρία Ρόμπιτσεκ από απόσταση, με απίστευτη αδιαφορία και βαρεμάρα, λες και της συνέβαινε κάθε μέρα να ετοιμάζεται κάποια κοπέλα να λιποθυμήσει στο δωμάτιό της και, από απόσταση επίσης, τα ψυχρά, σκληρόπετσα δάχτυλά της έσφιζαν τα μπράτσα της Τερίζ.

Η Τερίζ έδωσε πάλι ενάντια στην καρέκλα, ξέροντας ότι στο τέλος θα υπέκυπτε, έχοντας μάλιστα συναισθήση ότι η καρέκλα την έλκυε ακριβώς γι' αυτόν το λόγο. Σωριάστηκε στην καρέκλα και ένιωσε την κυρία Ρόμπιτσεκ να τραβάει τη φούστα της για να τη βγάλει, γιατί η Τερίζ είχε κάτσει πάνω της, αλλά δεν μπορούσε να κουνηθεί. Κι όμως δεν είχε χάσει τις αισθήσεις της και μπορούσε να σκεφτεί, παρόλο που τα μαύρα μπράτσα της καρέκλας σηκώθηκαν να τη σφιχταγκαλιάσουν.

Η κυρία Ρόμπιτσεκ έλεγε: «Ήσουν στο πόδι πολλές ώρες σήμερα. Μας έχουν τσακίσει αυτά τα Χριστούγεννα. Τέσσερα χρόνια, η ίδια ιστορία. Δεν πρέπει να το παρακάνεις, πρόσεχε λίγο και τον εαυτό σου».

Να σέρνεται στη σκάλα, έχοντας πάρει αγκαλιά την κουπαστή. Να προσέχει τον εαυτό της τρώγοντας στο κυλικείο. Βγάζοντας τα παπούτσια της για να ανακουφίσει τους κάλους, σαν όλες εκείνες τις γυναίκες που κουλουριάζονταν πάνω στο καλοριφέρ στα αποδυτήρια των

γυναικών, που τσακώνονταν ποια θα βάλει μια εφημερίδα πάνω για να κάτσει πέντε λεπτά.

Το μυαλό της Τερίζ δούλευε πολύ καθαρά. Ήταν εντυπωσιακό πόσο καθαρά δούλευε, παρόλο που ήξερε ότι εκείνη τη στιγμή το βλέμμα της ήταν απλανές και πως δεν θα μπορούσε να κινηθεί, αν δοκίμαζε να το κάνει.

«Απλώς είσαι κουρασμένη, χρυσό μου» είπε η κυρία Ρόμπιτσεκ, σκεπάζοντας τους ώμους της Τερίζ με μια μάλλινη κουβέρτα. Πρέπει να ξεκουραστείς, είσαι όρθια από το πρωί μέχρι το βράδυ».

Ένας στίχος από τον Έλιοτ που διάβαζε ο Ρίτσαρντ πέρασε από το μυαλό της Τερίζ. «Αυτό δεν έχει καμία σχέση μ' αυτό που εννοούσα. Καμία σχέση, καμία». Ήθελε να το πει, αλλά δεν μπορούσε να κουνήσει τα χείλη της. Κάτι γλυκό, που έκαιγε, βρισκόταν μέσα στο στόμα της. Η κυρία Ρόμπιτσεκ στεκόταν μπροστά της, έβαζε κάτι από ένα μπουκάλι σε ένα κουτάλι και της το έχωνε ανάμεσα στα χείλη της. Η Τερίζ το κατάπιε υπάκουα, δεν πα να 'ταν και δηλητήριο. Μπορούσε τώρα να κουνήσει τα χείλη της, μπορούσε να σηκωθεί από την καρέκλα, αλλά δεν ήθελε να κουνηθεί. Στο τέλος ακούμπησε πίσω και άφησε την κυρία Ρόμπιτσεκ να τη σκεπάσει με μια κουβέρτα, κάνοντας πως κοιμάται. Όμως έβλεπε την καμπουριασμένη γυναίκα, που σε λίγο άρχισε να πηγαινοέρχεται μες στο δωμάτιο, μάζεψε το τραπέζι και ξεντύθηκε για να πέσει στο κρεβάτι. Είδε την κυρία Ρόμπιτσεκ να βγάζει έναν μεγάλο χορσέ με κορδόνια και έπειτα ένα πράγμα με λουριά που τύλιγε τους ώμους και ένα μέρος της πλάτης της. Τότε η Τερίζ έκλεισε τα μάτια μην αντέχοντας το θέαμα, και τα έσφιξε, μέχρι που το τρίξιμο μιας σούστας και ένας βαθύς αναστεναγμός τη διαβεβαίωσαν πως η κυρία Ρόμπιτσεκ είχε ξαπλώσει. Όμως είχε και συνέχεια. Η κυρία Ρόμπιτσεκ άπλωσε το χέρι της να πιάσει το ξυπνητήρι, το κούρδισε και, χωρίς να σηκώσει το κεφάλι της από το μαξιλάρι, έψαξε ψηλαφιστά, με το ξυπνητήρι στο χέρι, για την καρέκλα που ήταν δίπλα στο κρεβάτι. Μέσα στο σκοτάδι, η Τερίζ μόλις και μετά βίας μπορού-

σε να διακρίνει το χέρι της να σηκώνεται και να κατεβαίνει τέσσερις φορές πριν καταφέρει να ακουμπήσει το ρολόι στην καρέκλα.

Θα κάτσω ένα τέταρτο μέχρι να αποκοιμηθεί και μετά θα φύγω, σκέφτηκε η Τερίζ.

Και επειδή ήταν κουρασμένη, πίεσε τον εαυτό της να συγκρατήσει εκείνον τον σπασμό, εκείνη την ξαφνική κρίση που την έκανε να αισθάνεται σαν να πέφτει, που της ερχόταν κάθε βράδυ πολύ πριν κοιμηθεί και που όμως προανήγγελλε τον ύπνο. Δεν ήρθε. Έτσι, όταν θεώρησε ότι πέρασαν δεκαπέντε λεπτά, σηκώθηκε, ντύθηκε, άνοιξε σιγά σιγά την πόρτα και έφυγε. Στο κάτω κάτω, ήταν εύκολο να ανοίξει την πόρτα και να το σκάσει. Είναι εύκολο, σκέφτηκε, γιατί στην πραγματικότητα έτσι δεν γλιτώνω από τίποτα.

Η δεκαεννιάχρονη Τερίζ νιώθει χαμένη στη σχέση της με τον φίλο της, για τον οποίο νοιάζεται, αλλά δεν νιώθει ερωτική επιθυμία. Όλα θα αλλάξουν όμως όταν η Κάρολ, μια πολύ κομψή παντρεμένη γυναίκα, κάνει την εμφάνισή της στο πολυκατάστημα όπου εργάζεται η Τερίζ για να αγοράσει δώρα για την κόρη της. Η Τερίζ θα νιώσει εκείνη τη στιγμή πως η προσωρινή δουλειά της ως πωλήτριας –ίσως και ολόκληρη η ζωή της– δεν είχε άλλον σκοπό πέρα από αυτή την αναπάντεχη συνάντηση. Η ερωτική τους σχέση μέλλει να εξελιχτεί άλλοτε με ήπιο και διστακτικό τρόπο και άλλοτε βουτηγμένη σε κρίσεις και αντεγκλήσεις.

Μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο από τον σκηνοθέτη Todd Haynes με πρωταγωνίστριες τις Cate Blanchett και Rooney Mara. Η ταινία διακρίθηκε στη διεθνή έκθεση βιβλίου της Φρανκφούρτης 2015 ως η καλύτερη διασκευή μυθιστορήματος στον κινηματογράφο.

**Η πένα της Patricia Highsmith μεταμορφώνει
την ερωτική ιστορία δύο γυναικών σ' ένα μαγευτικό ταξίδι
θάρρους, αυτογνωσίας και έντονων αισθημάτων.**

ISBN: 978-618-03-3224-7

9 786180 332247

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83224

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ

e-book